

ŚWIETLICE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY W ŚRODOWISKU SZKOLNYM I LOKALNYM

Zestawienie bibliograficzne

Opracowanie: Elżbieta Trojan. Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Opolu

Świetlica stanowi specyficznie polską formę organizowania zajęć wolnoczasowych, ważne ogniwo w systemie współczesnego wychowania i opieki nad dzieckiem.

Świetlica szkolna jako wewnątrzszkolna instytucja wychowawcza wspomaga i uzupełnia pracę szkoły we wszystkich jej zakresach : opieki, oddziaływania wychowawczego oraz poczynań dydaktycznych. Prawidłowo funkcjonująca świetlica zaspokaja wielorakie potrzeby dziecka, stwarza możliwość rekreacji, wyżycia się ruchowego, pobudza zainteresowania, skłania do wartościowego spędzania czasu wolnego, ujawnia zdolności i zamiłowania, zajmuje się dziećmi sprawiającymi trudności wychowawcze i dydaktyczne oraz organizuje im odpowiednią pomoc.

Obok świetlic szkolnych - w środowisku szkolnym i lokalnym -organizowane są świetlice środowiskowe, profilaktyczno - wychowawcze, terapeutyczne i socjoterapeutyczne. Świetlice te, stosownie do funkcji i potrzeb, zapewniają swoich wychowankom : opiekę po zajęciach szkolnych, pomoc w odrabianiu lekcji, tworzenie warunków do nauki własnej, udział w zajęciach specjalistycznych, pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, możliwość spożycia posiłku.

Celem świetlic profilaktyczno - wychowawczych i terapeutycznych jest łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie i eliminowanie zaburzeń zachowania. Po-byt w świetlicy środowiskowej wpływa na poprawę sytuacji ekonomicznej rodziny.

Niniejsze zestawienie bibliograficzne zostało przygotowane z myślą o nauczycielach i wychowawcach pracujących, bądź chcących podjąć pracę w różnych typach świetlic dla dzieci i młodzieży. Stanowi wybór publikacji zwartych i artykułów z czasopism, dotyczących organizacji, planowania, zadań, funkcji, form i metod pracy świetlic. Uwzględnia propozycje scenariuszy zajęć świetlicowych.

Opisy bibliograficzne sporządzono na podstawie Przewodnika Bibliograficznego, Bibliografii Zawartości Czasopism, a także innych źródeł informacji o książkach, m.in. katalogów wydawniczych. Wybrano możliwie najnowsze i najbardziej użyteczne dokumenty. Materiał uporządkowano alfabetycznie, zachowano numerację ciągłą. Zestawienie zawiera indeks rzeczowy.

WYDAWNICTWA ZWARTE

1. ABC wychowawcy świetlicy / oprac. zespół pod kier. Zenona Ziei ; Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Jeleniej Górze. - Jelenia Góra : WOM, 1995. - 2 cz. Cz.1. - 82 s. ; Cz.2. - 63 s.
2. Chylińska, Małgorzata
Jak prowadzić świetlicę szkolną : poradnik /Małgorzata Chylińska. - Warszawa: "Żak" Wydaw. Edukacyjne Zofii Dobkowskiej, 2001. - 80 s.
3. Formy pomocy dziecku i rodzinie w środowisku lokalnym. T. 1 / red. Bożena Matyjas ; Wszechnica Świętokrzyska w Kielcach ; Akademia Świętokrzyska w Kielcach. - Kielce: Wszechnica Świętokrzyska, 2001. - 307 s.
4. Harsonek, Małgorzata
Wspierająca rola świetlicy szkolnej / Małgorzata Harsonek. - Koszalin : Centrum Edukacji Nauczycieli, 2000. - 27 s.
5. Ignaczewska, Danuta
Rola świetlicy w kształtowaniu umiejętności interpersonalnych dzieci klas początkowych / Danuta Ignaczewska ; Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Przemyślu. - Przemyśl: ODN, 2000. - 83 s.

6. Janik, Wiktor
Organizacja pracy w świetlicy szkolnej / Wiktor Janik ; Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Piotrkowie Trybunalskim. - Piotrów Trybunalski : ODN, 1999. - 14 s.
7. Józwiak, Danuta
Baw się i ucz z nami : scenariusze zajęć dramatycznych dla szkoły podstawowej / Danuta Józwiak, Renata Szymonek. - Kielce: "Mac", 2000. - 48 s.
8. Kształtowanie harmonijnego rozwoju osobowości wychowanka świetlicy szkolnej : scenariusze zajęć pokazowych przeprowadzonych przez nauczycielki świetlicy woj. skierniewickiego w latach 1997-1998 w ramach pracy zespołowej / oprac. Maria Rogulska ; Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Skierniewicach. - Skierniewice: ODN, 1999. - 70 s.
9. Materiały repertuarowe do wykorzystania w pracy z dziećmi w świetlicach szkolnych / oprac. Danuta Kawka ; Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Płocku. - Płock: ODN, 1999. - 36 s.
10. Profilaktyka i kompensacja w pracy opiekuńczo-wychowawczej : praca zbiorowa / red. Wiesław Cziczkowski ; Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Olsztynie. - Olsztyn: WOM, 1999. - 156 s.
11. Rosiński, Marian
Organizacja pracy opiekuńczo-wychowawczej w świetlicach / Marian Rosiński ; Wojewódzki Ośrodek Metodyczny w Szczecinie.- Szczecin: WOM, 1997. - 88 s.
12. Scenariusze zajęć opiekuńczo-wychowawczych / [zebr.] Agata Niemier: Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie. - Olsztyn: W-M ODN, 1999. - 36 s. (Z Doświadczeń Nauczycieli Świetlic; z.5)
13. Szymczak, Anna
Świetlice dla dzieci / Anna Szymczak. - Warszawa: FPS SOS, 1999. - 48 s.(Biblio-teczka "Tęczy")
14. Święta radości i nadziei : materiały pomocnicze dla wychowawców świetlic / red. Zenona Szewczyk ; Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Przemyślu. - Przemyśl: ODN, 2000. - 52 s.

ARTYKUŁY Z CZASOPISM

15. Adamczuk, Jarosław
"Spróbujmy razem". Środowiskowy program pomocy dziecku i rodzinie / Jarosław Adamczuk, Katarzyna Kaczanowska // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2002, nr 9, s. 30-34
16. Adamczyk, Danuta
Świetlica - miejsce zapomniane / Danuta Adamczyk // Wychowanie na co Dzień. - 2000, nr 12, s. 15
17. Anielska, Agnieszka
Miejsce pedagoga w świetlicy / Agnieszka Anielska, Violetta Wróblewska // Edukacja i Dialog. - 2001, nr 6, s. 41-42
18. Antczak, Anna
Szkolne zajęcia pozalekcyjne w świetlicy gimnazjum - propozycja programu / Anna Antczak // Przegląd Edukacyjny. - 2002, nr 3, s.5-8
19. Barczak, Wioletta
Organizacja czasu wolnego w świetlicy szkolnej / Wioletta Barczak. - Bibliogr. // Życie Szkoły. - 2002, nr 4, s. 202-206
20. Bojarska, Lucyna
Niech nie będą przechowalniami / Lucyna Bojarska. - Tab. // Gazeta Szkolna. - 2000, nr 27, s. 1, 18, 19
21. Borowski, Tadeusz
Świetlica profilaktyczno-wychowawcza w gimnazjum / Tadeusz Borowski, Aneta Krzyżelewska, Jolanta Marczevska, Katarzyna Staniszevska, Marlena Twardo // Wychowanie na co Dzień. - 2000, nr 10/11, dod. s. I-VII

22. Borzęcka, Zofia
Techniki plastyczne. Zajęcia plastyczne w świetlicy szkolnej / Zofia Borzęcka. - Bibliogr. // Wychowawca. - 2000, nr 10, s. 26-29
23. Dąbrowska, Małgorzata
Świetlica terapeutyczna Caritas / Małgorzata Dąbrowska // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2001, nr 9, s. 20-23
24. Demkiewicz, Barbara
Zajęcia teatralne w świetlicy środowiskowej / Barbara Demkiewicz // Grupa i Zabawa. - 2001, nr 1, s. 36-40
25. Dolata, Anna
Poznajemy jesienne warzywa i owoce na sportowo : scenariusz zajęć świetlicowych / Anna Dolata // Wszystko dla Szkoły. - 2002, nr 10, s. 14-15
26. Dolata, Anna
Świetlica szkolna środowiskiem wspomagającym rozwój dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz rodzin z problemem alkoholowym / Anna Dolata // Wychowanie na co Dzień. - 2002, nr 10-11, s. 20-22
27. Dolata, Anna
Tor przeszkód z elementami gimnastycznymi - zajęcia świetlicowe / Anna Dolata // Wychowanie Fizyczne i Zdrowotne. - 2003, nr 1, dod. s. (11)-(12)
28. Dolata, Anna
Tor przeszkód z elementami gimnastycznymi i równowagi : scenariusz zajęć świetlicowych / Dolata Anna // Wszystko dla Szkoły. - 2003, nr 2, s. 18
29. Dźbik, Grażyna
Zespół Ognisk Wychowawczych / Grażyna Dźbik // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2002, nr 9, s. 41-43
30. Gordon, Henryka
W świetlicy socjoterapeutycznej / Henryka Gordon // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2002, nr 9, s. 53-54
31. Górską, Małgorzata
Dziecko z trudnościami komunikacyjnymi w świetlicy terapeutycznej / Małgorzata Górską // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2002, nr 9, s. 34-36
32. Jabłońska, Bożena
Nasza świetlica - propozycje programowe / Bożena Jabłońska.- Tab. // Edukacja i Dialog. - 2001, nr 6, s. 32-39
33. Jabłońska, Bożena
Poznajmy się / Bożena Jabłońska // Wszystko dla Szkoły. - 2001, nr 9, s. 8-9
34. Jarczyk, Maria
Konspekt zajęć świetlicowych / Maria Jarczyk // Drama. - 2000, z. 34, s. 27-30
35. Jarosz, Izabela
Profilaktyczno-terapeutyczna opieka nad dzieckiem z klas początkowych w świetlicy terapeutycznej / Izabela Jarosz. - Bibliogr. // Życie Szkoły. - 2000, nr 9, s. 547-550
36. Jarosz, Izabela
Profilaktyczno-terapeutyczna opieka nad młodzieżą w świetlicy szkolnej / Izabela Jarosz // Nowa Szkoła. - 1998, nr 3, s. 30-36
37. Kamińska, Grażyna
Scenariusz zajęć z elementami socjoterapii / Grażyna Kamińska // Lider. - 2002, nr 11, s. 9-11

38. Kamińska, Grażyna
Terapeutyczna i profilaktyczna działalność świetlicy / Grażyna Kamińska // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2002, nr 4, s. 39-44
39. Kowalewska, Ewa
W szkolnej świetlicy środowiskowej / Ewa Kowalewska // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2000, nr 7, s. 37-39
40. Kubik, Beata
Zajęcia plastyczne w świetlicy / Beata Kubik // Życie Szkoły. - 2001, nr 8, s. 501-504
41. Kunicki, Dariusz
Znam swoje miasto, znam swoją dzielnicę. [Scenariusz zajęć świetlicy socjoterapeutycznej] / Dariusz Kunicki // Wychowanie na co Dzień. - 2001, nr 6, dod. s. I-III
42. Lewicka, Bogusława
Terapeutyczna rola świetlicy / Lewicka Bogusława // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze.- 1991, nr 7, s. 318-321
43. Loose, Leszek
Po co i dla kogo świetlica terapeutyczna / Leszek Loose // Świat Problemów. - 2000, nr 3, s. 38-39
44. Łebek, Teresa
Więcej niż dziennik. Dokumentacja świetlicy / Teresa Łebek // Gazeta Szkolna. - 2001, nr 8, s. 17
45. Maliszak, Janina
W poszukiwaniu zimy : scenariusz zajęć świetlicowych / Janina Maliszak // Życie Szkoły. - 2003, nr 2, s. 96-98
46. Maliszak, Janina
W poszukiwaniu zimy, czyli wyprawa do krainy wiecznych lodów. Scenariusz zajęć świetlicowych prowadzonych metodami pedagogiki zabawy / Janina Maliszak // Grupa i Zabawa. - 2001, nr 3, s. 36-39
47. Muraszko, Bożena
Świetlica socjoterapeutyczna w szkole / Bożena Muraszko // Nowa Szkoła. - 1996, nr 1, s.17-21
48. Nawrocka, Barbara
Kto w szkole boi się ciszy / Barbara Nawrocka // Gazeta Szkolna. - 2001, nr 15, s. 15
49. Nawrocka, Barbara
Wychowanie do wrażliwości [świetlica szkolna] / Barbara Nawrocka // Gazeta Szkolna. - 2001, nr 2, s. 17, 19
50. Oborska, Magdalena
Program zajęć sportowo-rekreacyjnych na świetlicy szkolnej dla klas I-III / Magdalena Oborska, Ewa Fronczek // Lider. - 2001, nr 6, s. 18-19
51. Rakowiecka, Anna
Pedagogika zabawy w świetlicy szkolnej / Anna Rakowiecka. - Bibliogr. // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2003, nr 3, s. 45-47
52. Ratyma, Małgorzata
"Witamy w krainie baśni" - impreza prowadzona metodami aktywnymi dla uczniów klas młodszych / Małgorzata Ratyma // Nauczanie Początkowe. - 2002/2003, nr 2, s. 62-65
53. Róg, Anna
Świetlice socjoterapeutyczne w Częstochowie / Anna Róg // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2002, nr 9, s. 52-53
54. Sklorz, Bernarda
Edukacja prozdrowotna w świetlicy / Bernarda Sklorz // Życie Szkoły. - 2002, nr 5, s. 290-291

55. Sołtan, Bożena
W świetlicy szkolnej w Wilczynie / Bożena Sołtan // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2000, nr 9, s. 57-60
56. Spandowska, Anna
W trosce o rozwój dziecka - propozycje zajęć dla przyszkolnej świetlicy środowiskowej / Anna Spandowska // Wychowanie na co Dzień. - 2002, nr 10-11, wkł. metod. s. X-XII
57. Walecka, Grażyna
Aktywność twórcza w świetlicy / Grażyna Walecka. - Rys. // Nowe w Szkole. - 2002, nr 9, s. 17, 18, 19
58. Walendziak, Anna
"Świetlica nasz dom" / Anna Walendziak // Wychowanie na co Dzień. - 1999, nr 1-2, s.34
59. Wesołowska, Eliza Ewa
Zabawa w baśń [świetlica szkolna] / Eliza Ewa Wesołowska // Życie Szkoły. - 2002, nr 1, s. 26-28
60. Zając-Zielińska, Anna
Programy komputerowe wzbogacają zajęcia w świetlicy / Anna Zając-Zielińska // Problemy Opiekuńczo-Wychowawcze. - 2001, nr 6, s. 40-42
61. Zajdel, Krzysztof
Program pracy świetlicy na czele szkoły / Krzysztof Zajdel // Dyrektor Szkoły. - 2000, nr 7-8, s. 40-43
62. Zajdel, Krzysztof
Świetlica sojusznikiem szkoły / Krzysztof Zajdel // Dyrektor Szkoły. - 2000, nr 7-8, s. 38-40
63. Zawadowska, Janina
Opieka pozalekcyjna w Europie [świetlica szkolna] / Janina Zawadowska // Gazeta Szkolna. - 2000, nr 27, s. 18, 19
64. Zawadzka, Anna
Wypoczynek dziecka w świetlicy szkolnej - w jego uwarunkowaniach / Anna Zawadzka. - Streszcz.w jęz.ang.// Acta Universitatis Wratislaviensis, Prace Pedagogiczne. - Nr 132 (2000), s. 9-21
65. Zaworska, Katarzyna
Zajęcia w świetlicy. Bajka o Ćwierćlandzie / Katarzyna Zaworska // Nowe w Szkole. - 2002, nr 4, dod. s. IV
66. Zemler, Marianna
Profilaktyka zdrowotna w ramach działalności świetlicy terapeutycznej / Marianna Zemler // Lider. - 2002, nr 5, s. 30
- Zwolińska, Małgorzata
Nasza świetlica - propozycje programowe / Małgorzata Zwolińska // Wszystko dla Szkoły. - 2002, nr 9, s. 24-25

INDEKS RZECZOWY

Agresja 56
Alkoholizm 26, 42, 53
Arteterapia 43, 57
Biblioteka szkolna 55, 60
Caritas 23
Czas wolny 3, 10, 13, 19, 64
Czytelnictwo dzieci 55, 60
Dokumentacja pedagogiczna 44
Drama 6, 34, 57
Działalność charytatywna 23
Dziecko 23, 42

- asertywność 56
- czytelność 55, 60
- emocje 56
- młodszy wiek szkolny 52
- nauczanie początkowe 5, 35, 52
- osobowość 8
- rozwój 56-57
- samoakceptacja 8, 56
- wypoczynek 64
- trudności w rozwoju 26, 31
- twórczość 57
- zaburzenia emocjonalne 43
- zaniedbane 58
- Edukacja
 - prozdrowotna 54, 66
 - wczesnoszkolna 5, 9, 25, 35, 50
- Gimnastyka 27-28
- Gimnazjum 18, 21
- Gry i zabawy 8, 55
- Komputerowe programy edukacyjne 60
- Kształcenie zintegrowane 50
- Materiały repertuarowe 9, 14
- Metoda aktywizująca 52
- Metodyka wychowania szkolnego 8, 12, 52
- Nauczanie początkowe 5, 9, 25, 35, 52
- Niedostosowanie społeczne 29
- Niepowodzenia szkolne 35
- Opieka nad dzieckiem i młodzieżą 3, 19-20, 26, 32, 36, 42, 59
- Opieka społeczna 3, 10
- Organizacja pracy świetlicy szkolnej 1-2, 6, 11
- Patologia społeczna 10, 15, 26, 29, 53
- Pedagog 17
- Pedagogika opiekuńczo-wychowawcza 3-4, 10-15, 29, 42
- Pedagogika zabawy 37, 45-46, 51, 59
- Placówka opiekuńczo-wychowawcza 10-11, 13, 15
- Plan pracy świetlicy 2, 6, 15, 53-54
- Plastyka 22, 40, 60
- Pomoc społeczna 3, 15, 58
- Profilaktyka 3, 10, 15, 23, 29, 35, 56
 - niepowodzeń szkolnych 35
 - uzależnień 3, 36, 42, 47
 - zdrowotna 66
- Rekreacja 50
- Resocjalizacja 15, 29
- Program pracy świetlicy szkolnej
 - gimnazjum 18
 - szkoła podstawowa 32, 50, 61, 67
- Program zajęć sportowo-rekreacyjnych 50
- Przedstawienie szkolne 9, 24
- Rodzina 3, 15
 - dysfunkcyjna 15, 26
- Scenariusze zajęć świetlicowych [przykłady] 7-9, 12, 14, 25, 27-28, 33-34, 37, 41, 45-46, 52, 59, 65, 67
- Sieroctwo społeczne 29
- Socjoterapia 37

Sport 50
Statystyka oświaty 20
Stosunki interpersonalne 5, 31, 36
Szkoła podstawowa 32-33, 45, 64-65
Środowisko
- lokalne 3, 26
- społeczne 3, 26
- szkolne 26
- wychowawcze 15, 26, 56
Środowiskowy program pomocy dziecku i rodzinie 15
Świetlica 11-14, 43, 60
- parafialna 58
- profilaktyczno - wychowawcza 21, 38, 40, 46
- socjoterapeutyczna 30, 41, 47, 53
- szkolna 1-6, 8-13, 15-20, 22, 25-26, 32, 36-39, 44-46, 49, 51-57, 59, 61-65, 67
- środowiskowa 24, 29, 34, 39, 56
- terapeutyczna 15, 23, 31, 35, 42-43, 66
Teatr szkolny 9
Technologia informacyjna
Terapia pedagogiczna 23, 26, 29-31, 38, 42-43
Wychowanie 1, 3-4, 8, 10-12, 15, 18, 25-26, 29, 32, 38, 65
- estetyczne 49
- fizyczne 27-28, 50
- integracyjne 31
- resocjalizacyjne 1, 15, 26, 42
Wychowanek świetlicy 8, 10-11, 26
Wychowawca świetlicy 1, 17, 38, 40, 43, 51
Zabawa 8, 33, 43, 45-46, 51
- ruchowa 37, 59
Zajęcia pozalekcyjne 18-20, 25, 57, 59, 63-64
Zajęcia świetlicowe 2, 4, 6, 18-19, 22, 25, 27-28, 32-33, 36-38, 40, 45-46, 53, 55-57, 59-62, 65, 67
- plastyczne 22, 40
- profilaktyczno - wychowawcze 36, 38
- teatralne 9, 24
- terapeutyczne 38, 66